

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 9

5. travnja 2015.

cijena 200 Ft

Na Branju rozmarina

Foto: Timea Horvat

11. stranica

„Krlježini“ maturanti

4. – 5. stranica

Posjet generalne konzulice

6. stranica

55. obljetnica Ansambla Luč 11. stranica

Komentar

Gradišćanska školska trka s vremenom

O odgoju i školstvu ove minule dane čuda smo čuli ovde u Gradišću. Različiti forumi, sastanki, projekti i priredbe još jedno su nam postavili važno pitanje: ima li namjere ov dio hrvatstva pobrinuti se za nova pokoljenja, a ima li i želje sa strane roditeljev i dice da zvana folklor i tambure i materinski jezik dobije svoj status i prednost u našem žitku, od malenih nog sve do najvišega stupnja obrazovanja. Projdući tajedan čelništvo Hrvatske državne samouprave posjetilo je petrovisku Dvojezičnu školu, ka je -nije već tajna- pred samim krajem prošloga ljeta prikdala molbu za preuzimanje škole, tj. položila bi sudbinu u HDS-ove ruke. Za to je već bilo pelde pred nekoliko ljet, onda su tri škole (Petrovo Selo, Koljnof i HOŠIG) štartale "u trki", a nijedna nije došla u cilj. Bolje rečeno jedna je ipak dospila, ta koljnofska, ka je svojim pionirskim korakom pokazala "more se, ako se uprav hoće" i lipo je dala mjesna Hrvatska samouprava objamiti vlašću školu. Ostale dvi ustanove još stoju pred razgovori i pregledi, pod kakovimi uvjeti bi mogli živiti pod krili Hrvatske državne samouprave. Zato su se i razminjivale informacije, a u nastavku toga dana su dužnosnici krovne organizacije Hrvatov u Ugarskoj, jur u Sambotelu predsjednikom Hrvatskih samoupravov, školskim direktoricam, učiteljicam Gradišća nacrtali viziju, u vrimenu ne tako daleke realizacije odgojno-obrazovnog centra. Čuvarnica, osnovna škola, sridnja škola i učenički dom bi konačno mogli krenuti u dotičnom gradišćanskom gradu, kako se je čulo, sa znatnom političkom vjetarnom potporom. Dokle su jedni burnim aplauzom i pohvalnimi riči primili ideju, drugim je pao napamet slabokrvni broj dice u ovoj regiji, treći su se začeli bojati, kako će onda u seli izgubiti mjesne škole, a četvrti su se ispitkovali za materijalne i personalne kondicije. U kojoj se situaciji trenutačno nalazi gradišćanski odgoj i školstvo u Sambotelu, to je opet posebna tema za diskusiju. U spomenutoj koljnofskoj školi prošli tajedan su proslavili jur četvrto ljetno odličnoga projekta pod nazivom "Posebna škola hrvatskoga jezika". Ove srijede pak smo nastavili školsko putovanje u Gradišću i dospili u Sambotel u Gimnaziju Sv. Norberta Premonstratenskoga, kade je suprot maloga broja hrvatskih školarov još stavljen naglasak "na naš mali broj i roj", prilikom 20. obljetnice ponovnoga pokretanja gimnazije. Po plani 2016. ljetno se prognozira za pokretanje mogućega školskoga centra u dotičnom gradu, za što će se ove naredne dane još mnogi diskutirati u svojem selu, društvu i vjerojatno i u familijarnom okruženju. Krajem miseca bi morali dati peljajuće ličnosti Gradišća odgovor, hoće li biti dovoljno elana, poleta i razumivanja od sjevernoga nuglja do južnoga kutka zapadne Ugarske, za osnivanje hrvatskoga obrazovno-odgojnoga "inkubatora" i u Gradišću, slično kao u Santovu, Pečuhu i Budimpešti.

Tiho

Glasnikov tjedan

Zanimljiv je medijski prostor pojedinih medijskih kuća. Tako jedni pišu kako se povećava proizvodnja i smanjuje broj nezaposlenih, drugi kako se smanjuje proizvodnja i povećava broj nezaposlenih, te upozoravaju na krivu rubriku u koju se upisuju statističke brojke. Jedni se u svojim izvješćima koriste poštapalicom «dvorana je bila polupuna», a drugi «dvorana je bila poluprazna».

Neki će se možda složiti s navodom: "Mi gledamo svaki dan kako domovina naša sve dublje i dublje propada, kao imanjanje one djece koja pod više tutorah stoje, svaki od ovih tutorah stavi si

Zbog čega je njihov interes sveden isključivo na tu vrstu okupljanja, trebali bi se zapitati stari, oni koji su ih odgojili i odgajaju, zajednica i njezine ustanove koje su iznjedrile naraštaj «nezainteresiranih» za opću hrvatsku stvar. Moje je mišljenje da ima vrsnih mladih Hrvata koji su zainteresirani za hrvatsku stvarnost u Mađarskoj. Ali njima je stran i neshvatljiv sustav djelovanja, ustroj zajednice, bilo civilne ili političke sfere. Bez toga da damo riječ, teško je uključiti bilo koga u priču koju nazivamo javni život Hrvata u Mađarskoj. Poznajem niz mladih iznimno nadarenih Hrvata koji su zavr-

šili ili završavaju prestižne fakultete, dobri su stručni radnici, roditelji... U hrvatskim udrugama jedva ima mladih. Zasigurno imaju pravo i oni koji kazuju kako inicijativa treba da počne od mladih. Kako bi mladi sami trebali znati i željeti artikulirati i provesti svoje interese. Samo u našim gimnazijama trenutno imamo više od 150 mladih koji bi trebali znati hrvatski jezik. Ako uzmemo prošlih pet godina, onda imamo izvan tih gimnazija, dakle mladih do 24. godine, još isto to-

liko mladih Hrvata koji govore hrvatski jezik. Nije to mala brojka. Tko su ti mladi ljudi, znamo li njihove obitelji, a gdje su tek oni mladi podrijetlom Hrvati koji su izvan tih škola, koji svoje srednjoškolsko obrazovanje pohađaju u mađarskim gimnazijama? Najdraže mi je kada o mladima govore stari i kada mlade, ako treba, «biraju» stari, a ne sami mladi. I tako se govori o nekim susretima i forumima na kojima bi o mladima govorili stari. Do koje godine za nekoga možemo kazati kako pripada generaciji mladih? Po mome skromnom uvjerenju mladi su recimo do tridesete godine života, poslije tridesete nisu stari, ali svakako ne pripadaju u kategoriju mladeži o kojoj se tako mnogo govori, a govore uvijek stari.

Branka Pavić Blažetin

Očito je kako «naši» mladi, kada to žele, itekako se znaju organizirati i naći se na društvenim profilima i «jupartijima». Zbog čega je njihov interes sveden isključivo na tu vrstu okupljanja, trebali bi se zapitati stari, oni koji su ih odgojili i odgajaju, zajednica i njezine ustanove koje su iznjedrile naraštaj «nezainteresiranih» za opću hrvatsku stvar.

nešta u žep, svaki si nešto prisvoji, najposle neće ostati djeci ništa!" riječima I. K. Sakcinskog izgovorenim 2. svibnja, 1843. u Hrvatskom saboru. Neki će reći kako su ove riječi preteške.

Ovoga tjedna želim s vama podijeliti misli o mladima i starima. Mene ponajviše oduševljava kada o mladima i njihovim željama razgovaraju oni koji već odavno nisu mladi. Stalno se govori da bi bilo dobro kada bi se vidjelo kako to mladi vide. I tako slušam te riječi, bar ja već više od dvadeset godina, a sa mnom i mnogi koji su bili mladi i usput su ostarjeli, a danas imaju djecu od dvadeset godina. Koga mi nazivamo mladima? Trebalo bi pogledati što je to definicija mladi, mladost, mladež... Očito je kako «naši» mladi, kada to žele, itekako se znaju organizirati i naći se na društvenim profilima i «jupartijima».

Novi mađarski veleposlanik u Zagrebu, József Zoltán Magyar

Veleposlanik József Zoltán Magyar

OSIJEK – U radnom posjetu Osijeku boravio je Nj. Eksc. József Zoltán Magyar, izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Mađarske u Republici Hrvatskoj, a primio ga je gradonačelnik Ivan Vrkić, sa suradnicima.

U veleposlanikovoj pratnji bili su: Antonio Giovanni de Blasio, generalni konzul u Osijeku, i Enikő Tuska, konzulica u Veleposlanstvu Mađarske u Republici Hrvatskoj.

Glavne su teme razgovora bile mogućnosti produblivanja i učvršćivanja suradnje dviju zemalja, posebice kada je riječ o projektima razvoja gospodarstva, turizma, prekogranične i kulturne suradnje. Zajednički je cilj poboljšati kakvoću života cijele regije, dakle područja s obje strane Dunava, a koji ih zapravo spaja. Veleposlanik Magyar istaknuo je važnost stvaranja stalne suradnje regionalne usmjerenosti kako bi se što uspješnije mogla iskoristiti sredstva iz EU proračuna, a u vezi s tim planira se izgradnja novih graničnih prijelaza koji bi pridonijeli većoj otvorenosti i boljem protoku ljudskog, ali i gospodarskog kapitala. „Dugogodišnja suradnja Osijeka i Pečuha, te budimpeštanskoga XIII. okruga, osnova su zajedničkim aktivnostima na kandidaturi Osijeka za Europsku prijestolnicu kulture 2020., gdje su nam iskustva grada Pečuha i Maribora posebno dragocjena“, izjavio je gradonačelnik Vrkić i dodao kako su u tijeku razgovori o zajedničkim sudjelovanjima na EU natjecanjima na području ostvarenja energetske učinkovitosti u obnovi zgrada. Osim toga, proširuje se suradnja osječkoga i pečuščkoga sveučilišta, kulturnih ustanova (HNK u Osijeku i budimpeštanski operetni ansambl), planira se ujedinjavanje turističke ponude i priprema

obilježavanja 145 godina od uspostave željezničkog prometa između Osijeka i Budimpešte.

ZAGREB – Novi mađarski veleposlanik u Zagrebu, József Zoltán Magyar (48), stari je prijatelj Hrvatske, slavonsko-baranjske regije i Osijeka. Mnogi ga pamte još iz vremena (2002. – 2006.) kada je bio na čelu Generalnog konzulata Republike Mađarske u Osijeku.

József Zoltán Magyar i osječki gradonačelnik Ivica Vrkić

Diplomirao je povijest i hrvatski jezik na Sveučilištu Janusa Pannoniusa u Pečuhu. Tema njegova diplomskog rada bilo je gospodarstvo Slavonije 1867. – 1918. Njegovu prvo diplomatsko zaposlenje izvan granica svoje zemlje bilo je u Zagrebu 1995. – 1999., tijekom kojeg je obnašao dužnost konzula i atašea za tisak. U Hrvatsku se vraća 2008. – 2012. kao zamjenik šefa misije u Veleposlanstvu Mađarske u Zagrebu. Nj. Eksc. József Magyar izvrstan je govornik hrvatskoga jezika.

Kakvo je stajalište Mađarske prema ulasku Hrvatske u Schengen i može li Budimpešta u tome pogledu pomoći Zagrebu?

– Kada je riječ o proširenju Schengena, potrebna je suglasnost svih zemalja Europske unije, dakle i Mađarske. S tim u svezi oglasio se i hrvatski premijer koji je prije tri tjedna rekao da će biti gotova do-

kumentacija koja je od iznimne važnosti da se molba za pristup podnese svim onim tijelima koja se bave šengenskom politikom. U tom kontekstu bitno je kakav je sadržaj onoga što je Hrvatska pripremila.

Je li moguće očekivati skori dovršetak autoceste između Mohača i granice s Hrvatskom, na prometnom koridoru 5C?

– Ono što je sasvim sigurno, a to mogu i potvrditi, prije tri tjedna mađarska vlada donijela je konačno rješenje glede toga, a ono se sastoji u moderniziranju autocesta, brzih cesta i željezničkih linija te izgradnji novih prometnih pravaca. Mađarsko je stajalište jasno, u idućem sedmogodišnjem razdoblju svi veći gradovi moraju biti dolično povezani s Budimpeštom te najbližom granicom. To se odnosi i na koridor 5C. Dakle, Mađarska čvrsto stoji iza toga da se idućih godina dionica koja još nedostaje, između Boje (Bóly) i hrvatske granice napravi. Što se tiče dinamike izgradnje te autoceste, mislim da se moramo dogovoriti kako bismo dostigli graničnu crtu.

Gdje ste tako lijepo naučili govoriti hrvatski? Govorite savršeno.

– Ponajprije u Hrvatskoj. Bio sam već više puta u diplomatskoj službi u Hrvatskoj. Među dobrim prijateljima ja mislim da se bolje uči i bolje se prepoznaje ona vrijednost koja je bitna za to da se na taj način komunicira u zemlji primateljici.

(D. Celing)

PREDSJEDNICA GRABAR KITAROVIĆ POZVANA U BUDIMPEŠTU

Prošloga je tjedna veleposlanik Magyar boravio u nastupnom posjetu u Osijeku gdje su ga odvojeno primili osječki gradonačelnik Ivica Vrkić i osječko-baranjski župan Vladimir Šišljagić. Sa svojim osječkim sugovornicima veleposlanik Magyar razgovarao je o projektima razvitka gospodarstva, turizma, prekogranične i kulturne suradnje, a bilo je govora i o zaštiti mađarske manjine. Otkrio je kako je mađarski predsjednik János Áder, koji je u nedjelju u Zagrebu nazočio predsjedničkoj inauguraciji, svoju hrvatsku kolegicu Kolidu Grabar Kitarović pozvao da uskoro posjeti Budimpeštu.

Izvor: *glas-slavonije; osijek.hr*

„Krežini“ maturanti

Svečana predaja maturalnih vrpca maturantima Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže upriličena je 13. veljače, s početkom u 17 sati (Pečuh, Ul. Szigeti 97). Maturalnu je vrpcu primio naraštaj 2010./2011. – 2015., učenici 12. a razreda, njih devetnaestero, na čelu s razrednicom Jelenom Kiš Kollár, te učenici 12. b razreda, na čelu s razrednikom Ákosem Kollárom. Za svečanost su se brinuli učenici 11. razreda, na čelu s razrednicom Ritom Magyar. Dvadeset i deveti naraštaj maturanata spomenute Gimnazije ponio je svoju maturalnu vrpcu, njih trideset i dvoje.

Svečani program u ime organizatora, učenika 11. razreda, vodio je Danijel Blažetin, koji je među mnoštvom okupljenih u školskoj auli pozdravio generalnu konzulicu Republike Hrvatske Vesnu Haluga, hrvatskoga parlamentarnog glasnogovornika Mišu Heppa, HDS-ova predsjednika Ivana Gugana, učenike, roditelje, nastavnike. On je u ime 11. razreda napisao i pročitao svečani govor u kojem je istaknuo: «Meni je pripala čast da iznesem misli i osjećaje 11. razreda.

Evo, došao je i ovaj dan, ne fali nam ništa (samo pivo Pan). I trebao bih pričati nježno, lijepo, možda smiješno. U jednostavnim rimama nekim, riječima mekim. Pročitati jedan proporcionalan sastav uz ovaj svečani rastav, s ciljem da intenzivne emocije u vama budim, ali ne bi mi uspjelo već sad ćutim.

I, eto, ipak stojim pred vama, na predaji maturalnih vrpca i neke rečenice izgovaram koje sam već odavno smislio. Možda u busu broj 1 dok sam sjedio pored nekih od vas, ili... ma, tko to više pamti. Predajemo vam ove vrpce koje simboliziraju početak jednog novog razdoblja u vašem životu. Niste više ona nezrela djeca kojima se ponekad pravite i

Maturanti pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže

koja se ganjaju po hodnicima. Vi biste htjeli ostati djetetom, ali ste odrasli.

Sada slijede teška vremena, kada ćete često misliti na odustajanje, poraz i nemoć. Ali se ne bojte znoja koji će kapati po Matoševim stihovima, Novakovim novelama i Einsteinovim tezama jer će se one pretvoriti u suze radosnice.

Nikad ne zaboravite svoj cilj, neka on lebdi pred vama kada prelazite kroz mračan hodnik Edgara Allena Poea i neka vas ne prestraši gavran s riječima Never more (jer nije ovo ništa drugo samo intertekstualnost kojom se pravim važan i privlačim vašu pažnju). Vi ćete uvijek ustati, i nastaviti svoj rat. Znam jer smo, zahvaljujući našim profesorima, svi mi tako odgojeni. Ne zaboravite vaše mentore, korijene, prijatelje i zajedničke uspomene koje će nas, a nadamo se i vas pratiti cijelim životom. Jeka ovih riječi će se još dugo čuti po hodnicima naše škole i mi nikad nećemo zaboraviti vaše fotokopirane radnje, izrađene teze, zajednička piva, noćna tulumarenja, simpatije i nesuglasice.

Sebe vidim u vašim očima dok odlazite, moji prijatelji.»

Slijedila je pjesma i ples, kazivanje stihova. Stihove Arsena Dedića «Nedaj se Ines» kazivao je Nikola Végh, a stihove Tina Ujevića «Srebrna cesta» Danijel Blažetin.

Program 11. razreda oduševio je sve nazočne svojom poletnošću, profesionalnošću, vedrinom i mladošću, koja se poigrala s tradicijom, ozbiljnim i važnim stvarima na ironijski način, ukazujući na suodnos suvremenog i tradicionalnog i njihovu ulogu u očuvanju nacionalne samobitnosti i materinskoga jezika. Bio je to program isključivo na hrvatskom jeziku, što je za svaku pohvalu u školi koja je u održavanju Hrvatske državne samouprave, program bez kompleksa, kazali bi mnogi uvaženi jezikoslovci, kojim se jača osjećaj pripadnosti jeziku, kulturi. Osvrćući se na prošlost s profinjenom intertekstualnošću iz koje se mogla iščitavati i iskra budućnosti. Atraktivna i zabavna bila je i scenska igra kroz koju su proveli svečani program u kojem su poigravajući se s medijskom scenom Hrvata u Mađarskoj, radijskim i televizijskim programima MTVA dobro uklopili dio svojeg govornoplesnog izričaja, razmišljanja, šale, kroz izvrtan skeč, kostimografiju i scenografiju.

U svom obraćanju maturantima ravnatelj škole Gabor Győrvári istaknuo je: Često se vodi rasprava o tradicionalnoj i suvremenoj školi. Neki znanstvenici tvrde da škola treba biti priprema za život, a drugi vele da je škola dio života. Mi smatramo da je naša škola dio života, ali nikako ne želimo izgubiti lijepo, dobre i korisne

Nikola Végh i Danijel Blažetin, učenici 11. razreda

Nezaboravni program učenika 11. razreda

tradicije, zbog kojih – vjerujem – nećemo ostati tradicionalna škola. Škola je znanje, škola je zabava, škola su obveze, škola su uspjesi, škola su neuspjesi, škola je radost, škola je ljubav, škola je društvo, škola je obitelj, što znači: ŠKOLA JE ŽIVOT!

A taj bi život bio sigurno siromašniji bez priredbe predaje maturalnih vrpce, pa makar ona spada u kategoriju tradicija. Dragi maturanti! Ne znam kako ste originalno zamišljali svoju školu, kako je doživljavate sada, je li vam školovanje izazovno i veselo, je li vam je ocjenjivanje temeljeno na razvoj, jesu li vam partneri profesori i roditelji. Znamo samo da ste i vi i mi ulagali mnogo truda da bismo došli do ovoga čina, znamo da i oni koji to nisu učinili, nezadugo će sami shvatiti da su to trebali učiniti, znamo da su maturanti ponos svake gimnazije, znamo, mlađe učenice i učenici zaljubljeni su u vas, znamo da vam zavide na ovome lijepom programu, i tako dalje – a i vi znajte da smo vas zato obilježili! Nosite ponosno simbole svoje, naše gimnazije, neka i izvan ustanove vide da ste maturanti Hrvatske gimnazije, da ste u predsoblju odrasloga života, da ćete ne-

zadugo polagati maturalni ispit, ispit zrelosti, da ste već pomalo svjesni toga kako možete postati koristan član društva, a posebice naše hrvatske zajednice.

Na vrpce su vam ispisane godine koje za vas jako mnogo znače. To je 2010. i 2011., kada ste polagali prijamni za upis u gimnaziju, kada su neki kao bivši učenici Hrvatske osnovne škole bez prevelikih stresova počeli gimnaziju, a neki ni sami nisu znali što ih očekuje. A što znači 2015.? – Primjerice i ovaj današnji dan koji vam priređuju učenici 11. razreda, kada i vašim roditeljima dajete na znanje da se približavate jednoj sljedećoj postaji, koja će vam u obrazovnome smislu odrediti budućnost jer ipak maturalne vrpce preuzimate u danima kada šaljete svoje prijave na visoka učilišta, koja će vam biti sljedeće alma mater, no vjerujem da Hrvatska škola Miroslava Krležje znači za vas nešto posebno. Godina 2015. bit će za vas jedna od onih koju ćete koristiti kao pomoćnu vrijednost, koja će vam pojednostaviti računanje vremena, kojoj slični će biti možda samo datumi rođenja vaše djece.

Dragi maturanti! Ne dajte se! Vas smo

već obilježili, nezadugo morate postati odrasli, ali do tada budite još malo naše učenice i učenici, ostanite naša djeca, a mi ćemo se zajedno veseliti s vama svim onim uspjesima koji vas očekuju ovdje u gimnaziji i koje ćete poslije podijeliti s nama. Iskreno vam želim da shvatite naše nastojanje u tome kada zajedno s vama želimo dokazati što sam na početku rekao: ŠKOLA JE ŽIVOT!

Maturalni ples nakon plesa zahvale sa svojim roditeljima izveli su učenici maturanti u svečanim odijelima i večernjim haljinama, prekrasni mladi ljudi, slijedilo je fotografiranje uzduž i poprijeko, roditelji, prijatelji, rodbina. Bala u školi nema već nekoliko godina, ali su se hrvatski maturanti pobrinuli za bal... Oni, njihovi roditelji, profesori škole i mnoštvo prijatelja noć su proveli u pečuškom lokalnu Trafik na tulumu naziva Yugo Night s Dj Dušanom i Orkestrom Juice.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

IMENIK MATURANATA

12. a razred: Andrej Abrišin, Veljko Dragašević, Noémi Fűzi, Teodor László Gilicze, Dorina Herman, Vince Horváth, Ana Rea Jeđud, Dejana Jorgić, Leonóra Lowesher, Dorina Molnár, Márk Nagy, Toni Opaček, Natália Rónai, Adriena Šimara, Blaž Šimara, Zrinka Ana Sabo, Dominik Tkalec, Vedran Malecki, Luka Stojanović; razrednica Jelena Kis Kollár.

12. b razred: Martin Antolović, Dora Balatinac, Edita Bolvari, Csongor Dévai, Matija Gažić, Melinda Gyulai, Valerija Ivanković, Klára Viktória Klepe, Adriena Kovačević, Dušan Kovačević, Klaudia Krémer, Melitta Karina Kuzma, Emeše Plužar, Borbála Katinka Szávai, Tamaš Serletić, Viktor Vresnyák; razrednik: Ákos Kollár.

Dani Ivana Antunovića u lipnju 2015.

U povodu 200 godina od rođenja narodnoga preporoditelja Hrvata u južnoj Ugarskoj Ivana Antunovića, ove (2015.) godine bit će održani Dani Ivana Antunovića u Kalači i Subotici. To je odlučeno na zajedničkoj sjednici predstavnika suorganizatora ove manifestacije – Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj (Mađarska), Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Katoličkoga društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ (Vojvodina, Republika Srbija), Filozofskoga fakulteta u Osijeku, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu i Filozofskoga fakulteta u Zagrebu (Republika Hrvatska), koja je održana 24. veljače 2015. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Dani Ivana Antunovića bit će održani u lipnju tijekom tri dana: od petka do nedjelje (19., 20. i 21. lipnja 2015.), u Kalači i Subotici, i obuhvaćat će niz kulturnih priredaba. Središnji dio proslave jubileja bit će međunarodni znanstveno-stručni skup pod nazivom „Ivan Antunović – narodni preporoditelj Hrvata u Ugarskoj“.

Naime, predstavnici suorganizatora složili su se kako je dvjesto godina od rođenja toga velikog kulturnog poslenika, publicista, pisca, kalačkog kanonika i naslovnog biskupa bosonskog, dobar povod da se u njegovoj rodnoj Bačkoj organizira međunarodni znanstveno-stručni skup poradi toga da se iz perspektive suvremenih znanosti vrednuje i njegovo društveno i kulturno djelovanje te njegovo djelo. Skup je zamišljen kao interdisciplinarni – okupio bi teologe, etnologe, jezikoslovce, teoretičare i povjesničare književnosti te povjesničare. Nakon skupa predviđeno je i objavljivanje zbornika radova sa skupa, koji bi imao međunarodnu recenziju.

Posjet generalne konzulice

Generalna konzulica Vesna Haluga

Na poziv profesora Odjela za hrvatski jezik pri Institutu za narodnosne i strane jezike Visoke škole Józsefa Eötvösa u Baji, mr. Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, posjetila je studente i profesore hrvatskog odgojiteljskog i učiteljskog smjera. Na našu molbu održala nam je predavanje o hrvatsko-mađarskim vezama te predstavila Generalni konzulat u Pečuhu. Na predavanju u hrvatskoj učionici bili su nazočni redoviti studenti, njihovi profesori, predsjednica bajske Hrvatske samouprave i dopredsjednica Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj i ravnatelj Fancaške osnovne škole Joso Ostrogonac te trojica nastavnika u mirovini: umirovljeni ravnatelj santovačke Hrvatske škole Marin Đurić, Živko Prodan, bivši profesor Srednje ekonomske škole Istvána Türra, te Matija

Zorić, bivši nastavnik tjelesnog odgoja u Dautovu koji je nekada tu završio učiteljski smjer, i profesorica Irena Krumes Šimunović s Pedagoškog fakulteta u Slavonskome Brodu. Redoviti su nam studenti iz Santova, Pečuha i Podravine, iz Starina.

Bilo je riječi o mogućnostima nove suradnje između naše ustanove i pedagoških ustanova u Hrvatskoj iako mi već imamo ugovore o uzajamnoj suradnji s fakultetima u Osijeku, Čakovcu i Splitu. Generalna nas je konzulica sokolila da se natječemo kada budu ponovno objavljeni natječaji Generalnog konzulata, i ponudila sve moguće načine pomoći da bismo što uspješnije mogli obavljati našu djelatnost.

Profesorica Morana Plavac, lektorica našeg odjela, predstavila je gostima Odjel za hrvatski jezik, ujedno je izrazila i žaljenje što joj ovdašnji trogodišnji mandat krajem ove akademske godine istječe jer se kod nas, kako reče, vrlo dobro osjeća. Za vrijeme zajedničkog ručka u restoranu „Eötvös“ naše škole pridružio nam se i Zoltan Melicz, rektor naše škole, inače po podrijetlu djelomično Hrvat iz Atada (Nagyatád), nekadašnjeg Horvátatáda, te voditeljica našeg instituta, Njemica Adela Manz, podrijetlom iz Kačmara.

Smatramo da je susret bio uspješan i da smo bili ojačani u svojoj hrvatskoj samobitnosti, da smo dobili nove nade i nove poticaje za svoj daljnji rad. Hvala generalnoj konzulici na posjetu te na knjigama koje je konzulat darovao i studentima osobno i Odjelu za hrvatski jezik.

Dr. Živko Gorjanac, voditelj odjela

GARA – Tamošnja Hrvatska samouprava 7. ožujka, s početkom u 19 sati organizira tradicionalno Muško prelo, u mjesnom domu kulture. Za večeru se priprema tradicionalni ovčji paprikaš, a goste će zabavljati Tamburaški orkestar Bačka sa Stipanom Krekićem i Radovanom Marićem, harmonikašem Velikoga narodnog orkestra RTV Vojvodine. Ulaznica na Prelo je 2000 Ft, a ono se održava pod motom „i lumpujte, al lipo polako, nek se divi i nek vidi svako“.

BAJA – Prošlogodišnji dobitnik Nagrade grada Baje za kulturu, Plesni krug „Šugavica“, i ove godine nastavlja s organiziranjem redovitih južnoslavenskih (hrvatskih, makedonskih i srpskih) plesačnica petkom u športskoj dvorani Osnovne i športske škole na bajskom Dolnjaku, s početkom u 18 sati. Prema obavijesti objavljenoj na službenoj fesbukovoj stranici, 27. veljače plesačnicu je vodila Judita Poljak Csicsor u pratnji Orkestra „Braća Barić“, 13. ožujka makedonsku i grčku plesačnicu voditelj KUD-a „Zorica“ Marko Szili te Ioannis Zoumpoulis, 24. ožujka Attila Tarnóczy, plesač pečuškoga KUD-a „Tanac“ u pratnji „Braće Barić“. Dana 8. svibnja Plesni krug „Šugavica“ obilježava VI. godišnjicu opstojnosti (zatvorena priredba) rođendanskom plesačnicom na kojoj će okupljene zabavljati Orkestar „Selo“ te gosti Radovan Marić i Zoran Barić. Članovi Kruga 29. svibnja i 3. srpnja sudjeluju plesačnicama koje se održavaju u okviru IV. Plesa naroda.

Kultura – tradicija – svetkovina

Običaj mohačkih šokačkih Hrvata – dio UNESCO-ove nematerijalne kulturne baštine

Nedjelja, 15. veljače 2015., Mohač (MTI) – Bušarski pohod u Mohaču festival je kojim se obilježava kraj zime i dolazak proljeća, a središnji programi priređuju se uz golemo zanimanje publike, jedan je od osobitih domaćih narodnih običaja – okarakterizirao ga je Zoltán Balog, ministar za ljudske resurse, i Sándor Fazekas, ministar poljoprivrede.

Zoltán Balog reče: Mohačanima je uspelo očuvati tu tradiciju. "U drugoj polovici 20. stoljeća bilo je pokušaja da nam oduzmu i liše nas naših narodnih običaja, našega ponosa, ali grad Mohač se nije dao, bio je ustrajan. Smatra da je Bušarski pohod festival Mohačana, a nikako nije festival turizma, ekonomske ili kulturne politike, marketinga ili komunikacijskih stratega. Obitelji u tome gradu izrađuju maske i opravu, oni njeguju i prenose običaje na mlađe naraštaje.

Ministar je skrenuo pozornost na činjenicu da u ovome gradu na Dunavu stoljećima žive u miru Mađari, Hrvati, Srbi, Romi i ostale narodnosti. "Golema je ovo stvar jer pokazuje: kad nas puste da u miru živimo, možemo mi to, živimo u slozi, poštivajući tradicije drugih naroda" – naglasio je.

Sándor Fazekas reče da je Bušarski pohod pokazao životnu moć gradske zajednice, a sam festival posjeduje te čari kojima se publika ni ubuduće neće moći oduprijeti.

Ministar je izrazio vjeru da će i ubuduće biti mladih ljudi koji će njegovati taj običaj kako bi i sljedeća pokoljenja mogla biti sudionikom ove impozantne manifestacije.

Mohački gradonačelnik József Szekő (Fidesz-KDNP) istaknuo je da je Bušarski pohod u Mohaču prva manifestacija u godini kojom se obilježava kraj zime i početak proljeća, a bušari su učinili dobar posao jer se vrijeme okrenulo na pravo proljetno.

Neprekinuta je popularnost ovog festivala koji je uvršten na UNESCO-ovu listu nematerijalne kulturne baštine svijeta. Prema procjeni organizatora, središnji programi manifestacije privlače čak 80 tisuća posjetitelja. Za njihovu zabavu brine se 1200 maskiranih ljudi, a za šest dana manifestacije na gotovo trideset mjesta znatizeljnike očekuje više od sedamdeset programa.

U nedjelju rano poslijepodne bušari se svojim motornim čamcima otisnu s Mohačke ade na drugu obalu Dunava, a pošto

prodefiliraju gradom, otisnu Dunavom drvenu mrtvačku škrinju koja simbolizira kraj zime, a navečer u mraku pak upale veliku lomaču od pruča na glavnome gradskom trgu. Međudobno rado se slikaju i plešu s posjetiteljima.

Priredbe ovoga pučkog običaja posjetili su: veleposlanica Sjedinjenih Država Colleen Bell, veleposlanik Ujedinjenoga Kraljevstva Jonathan Knott, veleposlanik Švedske Niclas Trouvé, te zastupnici u Mađarskom parlamentu i druge osobe iz javnog života. Svoje umijeće u istjerivanju zime zakrabuljeni bušari će predstaviti u ponedjeljak hodajući od kuće do kuće, a na mesopusni utorak, završni dan poklada zapalit će na lomači mrtvačku škrinju, simbol surove zime.

Nadaleko poznati pokladni festival grada Mohača prvi put se spominje 1783. godine.

Prema legendi, prepredeni predci mjesnih Hrvata Šokaca, bježeći od turskih osvajača, utočište su našli na dunavskom otoku. Maskirani, otisnuli su se na drugu obalu Dunava te zaskočili praznovjerne Turke koji, prestrašeni, glavom bez obzira bježali su iz grada.

U spomen

Marija Rokuš Balatinac

(1967. – 2015.)

Nakon duge i teške bolesti u 48. godini života napustila nas je majka, supruga, kći i sestra, tetka i snaha Marija Rokuš Balatinac. Na njezin posljednji put, 28. veljače, u santovačkome groblju ispratilo ju je mnoštvo svijeta. Osnovnu školu završila je u Santovu, a hrvatsko-srpsku gimnaziju u Budimpešti gdje je i maturirala 1985. godine. Istaknuta kulturna djelatnica, desetak godina radila je u mjesnom domu kulture, do 1995. godine. Godine 1993. zasnovala je obitelj sa suprugom Stipanom Balatincom. Bog ih je podario s dva sina – Zvonimir (1995.) i Miroslav (2000.) Od 1995. godine do prerane smrti radila je u učeničkom domu santovačke škole, devetnaest godina vodeći svakodnevnu brigu o naraštijima djece od vrtića do osmog razreda. Uz rad se i doškolovala na bajskoj visokoj školi gdje je 2000. godine stekla zvanje zdravstvenoga pedagoškog asistenta. Okupljala je mladež, te vodila Hrvatski crkveni pjevački zbor santovačke župe, bila je među prvima u njegovanju hrvatskoga jezika i nacionalne svijesti šokačkih Hrvata u Santovu, i u svojoj obitelji i u hrvatskoj zajednici. Njezin posljednji ispraćaj odvijao se na hrvatskom jeziku, predvodio ga je mjesni svećenik Imre Polyák.

U ime djelatnika Hrvatskoga vrtića, osnovne škole i učeničkog doma od Marije Rokuš Balatinac oprostio se ravnatelj Joso Šibalin ovim riječima:

«S tugom i bolom u srcu, zatečeni s tvojom preranom smrću, stojimo nad tvojim odrom. I sama pomisao da te nema više među nama, izaziva nevjericu. Pred nama je tvoj dragi lik, uvijek nasmiješena, vedra s mnogo topline i ljubavi spremna na pomoć svima nama, a pogotovo djeci naše ustanove. Marija je nakon mature 30 godina samoprirogno radila u svome Santovu na polju kulture, odgoja i obrazovanja za svoj narod, za svoju zajednicu sve dok je nije shvala opaka bolest. I tada, tako bolesna, nastavila je svoj rad umalo do posljednjih dana svoga života. Još i sada se vide u našoj ustanovi djela njenih ruku, slike, edukativni s kojima se trudila našoj djeci u učeničkom domu stvoriti ugođaj obiteljskog doma. Nije prošla ni jedna priredba bez njenih prigodnih dekoracija. S isto toliko žara radila je i za cijelu našu hrvatsku zajednicu kao voditeljica Hrvatskoga crkvenog zbora, organizirala probe i nastupe širom naše domovine, a pogotovo u našoj regiji. Svi mi teška srca doživljavamo ovaj događaj i suosjećamo bol u srcima njenih najbližih koji su ostali bez nje iznenada, ostali bez njene ljubavi i topline. Ostali bez nje da nisu ispunili sve zajedničke planove, ostvarili sva nadanja i sve snove. Od svega ostaje samo tuga, ostaje bol u duši, suze i lijepe uspomene na Marijinu neizmjernu dobrotu, nesebičnost i plemenitost duše. Neka je dragi Bog primi u svoje okrilje sa svojom neizmjernom dobrotom.»

Uredništvo Medijskog centra Croatica

ZAHVALA

Duboko dirnuti iskrenom pažnjom iskazanom nam u trenucima bolnog rastanka, suosjećanjem i dostojanstvenim ispraćajem naše drage i voljene mame, ljubljene supruge, voljene kćeri, sestre, tete, snahe **MARIJE ROKUŠ BALATINAC** (12. II. 1967. – 23. II. 2015.), 28. veljače na santovačkome groblju, zahvaljujemo svoj rodbini, kolegama, dragim prijateljima, susjedima i znancima koji su je zajedno s nama dostojanstveno ispratili na vječni počinak.

Hvala vam na brojnim izrazima sućuti, cvijeću i toplim riječima utjehe.

Od srca zahvaljujemo svima koji su bili uz nas u proteklome dvogodišnjem razdoblju. Hvala vam na pruženoj pomoći, toplini i ljudskosti koju ste iskazali tijekom njezine bolesti, osobito u najtežim trenucima.

Velika hvala medicinskom osoblju Onkoradiološkog centra Županijske bolnice u Kečkemetu i njezinu liječniku koji ju je brižno liječio godinu i pol dana.

Posebna hvala župniku Imreu Polyáku koji je, uz redovite posjete, toplim govorom ispratio našu majku i suprugu, te nam ulio nadu da se ona nalazi na zaslužnome mjestu koje joj je namijenio Gospodin.

Počivala u miru Božjem!

Zahvalna obitelj

Trenutak za pjesmu

Mučenici

**Mučno je biti Hrvat – povist uči –
kad svako malo, za vrat, kvoću vrane,
al' ne mogaše utrnuti luči –
iz svake smrti novo svitlo plane.**

**Čehulja svaka nove grožđe rađa
i postaje kvas svagdašnjemu kruvu.
Skrušeno plovi mučenička lađa
u grimiznomu, anđeoskon, ruvu.**

**Nije Hrvat – Hrvat – ako l' ne trpi.
Naš je Spasitelj pokaza na križu,
da se iz smrti novi život crpi.**

**Cimbal nek' zveči u sarc našon dicit.
Uvis, braćo m'a, nek' se ruke dižu.
Mol'te za nas, hrvatski mučenicit!**

**Ante Nadomir Tadić Šutra
Foto: Dražen Zetić**

In memoriam

Jožef Šaller

(1959. – 2015.)

Zbogom, Joži!

Prva korizmena nedilja zvanaredno turobna je bila za jednu četarsku familiju, a brzinom strijele se je proširila tuga u srcu svim nam Gradišćanskim Hrvatima, a i ostalim Hrvatima ki smo te poznali i rado imali. Pogodjeni smrću, u misli smo začeli iskati spominke na dragoga prijatelja, Hrvata, bivšega načelnika južnogradišćanskoga naselja, predsjednika Hrvatske samouprave u Gornjem Četaru, zastupnika Hrvatske samouprave Željezne županije, folklorša, ognjogasca, člana peljačtva mjesnoga športskoga kluba, kotriga domaćega farskoga tanača, neumornoga aktivista ki se je cijeli život trudio za svoju voljenu familiju i rodno selo Gornji Četar, ter za opstanak hrvatstva, materinske riči i tradicijov. Po svi ovi dužnosti se vidi, jedva je bilo na seoskoj razini takovoga kusića «društvene službe», kade Te nije bilo. Krasili su te vrline s trimi kameni temeljci: ljubav svojoj obitelji, ljubav prema materinskomu jeziku i narodu, ljubav jački i mužiki. Znala te je ganuti hrvatska melodija, kot i spominjanje istinskih prijateljev u Sisku. Suprot bolesti, svagdir si bio, svagdir si svakomu pomagao, iako nisi bio človik od velike riči, shranjao si u sebi velike duševne dare. Bio si sričan človik ki je uživao u ljubavi svojih najmilijih. Ej, kako si se znao veseliti vašim tančošem, jačkarom i tamburašem, ke ste uprav vi, sa ženom Anom u novi život pozvali, na noge spravili. S istim veseljem si znao i po dvadeseti-trideseti put u Četarskom fašenjku invitirati tvoje tančoše, iz česa ste napravili djelomično i po tvoji sanja odlični dokumentarni film, ko-

jega su morali jur prez vas publiku predstaviti. Još smo se pred tim četire dane na telefonu pominali, jur onda si rekao da sa zdravljem ne ide Ti najbolje. Tužiti se nisi kanio, nigdar. Za dva dane si jur ležao na intenzivnoj njegi peštanske bolnice. Pet tajednov dugo smo se skupa ufali. Što ste svega i donidob doživili u vlašćoj familiji, i to nam daje svidočanstvo o vašoj hrabrosti. Vjerovali smo, moć ćeš iskobacati iz bolesti, nadvladati sve poteškoće i vratiti se domom. Ostavio si nas, a sad nek praznina više... U pondiljak otpodne nad četarskom crkvom su se okupili škuri oblaki za vrime maše zadušnice, a polag lijesa jur na početku zbogomdavanja začela je pljuscati snižna

godinica, sve dokle Te nisu stavili na vjekovječno mjesto u četarskom cimatoru i sve dokle zadnji pozdrav od kitic nije položen na Tvojem grobu s porukami, ni smrt Te ne more ukrasti od spominka. Rekli smo, sam Bog je zaplakao nad zgubitkom. «Kad bi deset života imao, svih deset bi za svoj hrvatski narod dao» – s tom citatom su se rastali od Tebe kolegari, zastupnici u Seoskoj i Hrvatskoj samoupravi Gornjega Četara. Svi mi, ki smo Te poznavali, točno znamo kakovoga vridnoga človika smo morali pustiti. Gizdavi smo svi, s kimi si ovo svoje, zaistinu kratko, zemaljsko vrime od 55 ljet podilio. Učinio si sve za svoj hrvatski narod i vlašću zajednicu, što Ti nigdar nisu imali priliku zahvaliti. Naše suze na obrazu i brojni buketa od kitic su te odsprohodili na vječni

počivak ov tajedan. Ovput izražavamo sućut cijelaj Tvojoj obitelji, a i hrvatskoj zajednici Gornjega Četara ka Te je rado imala i cijenila uprav tako, kot i cijela gradišćanska regija.

Joži, sad već predani Božjoj volji, prosimo sve andjele da Ti se pridruže u nebeskom kraljevstvu, a Ti nam daj snage da prez Tebe nastavimo sve ono, što si začeo, na čemu si marljivo djelao desetljeća dugo, na braniku našega hrvatstva.

Počivaj u miru, neka Ti bude laka četarska zemlja!

Timea Horvat

Bogatstvo...

S kotrigi Hrvatskoga kulturnoga društva „Četarci“

55. obljetnica Plesnog ansambla Luč

Lirski let

„Božji znak“

Ikar, koji je smjelo poletio. Ali je njegovo bijelo perje ostalo ne-taknuto, krila mu nisu pržile sunčeve zrake, ni kišne kapi otežavale let. Postoji li kristalno čista riječ za opis duha, stvaralaštvo koreografa Antuna Kričkovića? Jedan senzibilan bunjevački Hrvat, katkad osamljen, neshvaćen, bijesan, željan novoga, skučen u prostoru, osoba koja vječno traži svoju zvijezdu vodilju. Pružio je ruku mnogim koreografima, plesačima u nas, a također i umjetnicima mađarske plesne palete. Pečuški balet, Ansambl Budapest, Državni narodni ansambl, Ansambl „Luč“ postaje su to koje su oblikovale stvaralaštvo koreografa Kričkovića, i kulturno blago mnogih zajednica. Nažalost, umjetnik na večeri nije pribivao.

Pedeset i peta obljetnica Plesnog ansambla „Luč“ proslavila se sredinom prosinca prošle godine. Ulaznice su već bile rasprodane u pretprodaji. Smjela i hrabra suputnica Meštra, Marija Silčanov, nimalo nije imala lak zadatak, ali je odabir i redosljed plesnih koreografija bio odličan. I tko bi mogao sastaviti bolju večer od Kričkovićeve nekadašnje plesačice, potom desne ruke i umjetničke suradnice? Štoviše, osobe s kojom zajedno diše. Slijed koreografija večeri bil je: „Božji znak“, „Laziko“, „Samoća“, „Kovinska balada“, a drugoga dijela „Carmina Burana“, „Kretski djevojački ples“, „Parisova jabuka“ i „Šokački svatovac“. Uokvirena večer s narodnosnim folklornim motivima. Poseban je kolorit večeri bio nastup tukuljskoga sastava „Kolo“ pod vodstvom Ladislava Halasa, te pomorske pjesme u izvedbi Zorice Jurković. Plesove su izveli bivši i sadašnji plesači „Luči“.

Plesovi su bili izvedeni odista na visokoj razini, publika je imala dojam kako je riječ o osobama koje i danas plešu u nekim

„Samoća“

Koreografija „Laziko“

ansamblima. Čestitka za odabir i slijed plesova! Da, jer taj brižno sastavljeni mozaik plesnih koreografija odraz je stvaralaštva Antuna Kričkovića, osobe koja je uvijek imala dobre oči za odabir plesača.

No razotkrijemo li koreografije večeri, uvidjet ćemo kako je „Božji znak“ sestra „Esterine molitve“, no ne i „Bludnoga sina“ ili „Judite“. Ove potonje nose u sebi umjetnikovu nesnošljivost, a prethodne su sklad poput Meštrovićevih kipova. Osnovice su biblijski motivi, ali ih je umjetnik posve različito interpretirao. Oblikovanje žene, ženske sudbine poseban su ep umjetnikova stvaralaštva. Bilo da je riječ o ženama grčkih tragedija ili Staroga zavjeta one nose u sebi tugu, nesklad, buntovništvo ili nepokorivost. Koje je sve zapravo Kričkovićevo „žensko lice“.

Skupni ples muškaraca „Laziko“ jedan je od takvih koreografija čiji su pojedini isječci nadomješteni u drugim plesovima, primjerice kod plesa oko Holoferna u koreografiji „Judite“, pa tako i pojedine scene „Kovinske balade“ – plesna koreografija na pjesmu Jánosa Aranya „Népdal“ – jesu prepričane u „Koštani“ ili u koreografiji „Ples oko noževa“.

Ples „Samoća“ jedna je od Kričkovićeve „mega“ koreografija, koja je nastavak priče „Relacija“ ili „Sizifa“. Pojedinci koji su skučeni u prostoru i vremenu, likovi koji su osuđeni ili žigovani. Najveći je osjećajni naboj kod narečenih plesova. Koreograf je neizrecivo volio opisati ljudsku sudbinu, koja nosi u sebi dvije krajnosti: sreću i tugu. Unutar jedne koreografije često je i varirao temu.

„Carmina Burana“ jest koreografija na istoimenu skladbu Carla Orffa, ali je u cijelome Kričkovićevo opusu „osamljena“ poput „Parisove jabuke“. Mislim da je riječ o umjetnikovu eksperimentu, koji je vrhunac pronašao u nekim drugim koreografijama. Riječ je o koreografiji na klasičnu glazbu i na temu grčke mitologije. Za ovo potonje dodijeljeno je i priznanje. I bez nakane uvrede, nije riječ o slabim koreografijama, nego o plesovima koji više ne blistaju, progutalo ih je vrijeme. Iz „Carmine Burane“ iščeznula je borba pojedinca u društva ili radost proljeću. „Parisova jabuka“ postala je puka igra.

Vječno je pitanje u Kričkovića ljubav i zajednica. Kako scenski obraditi ta dva kozmička pitanja. Scenska i osjećajna rješenja pronašao je u obradbi pučkih plesova poput Šokačkoga svatovca, Bunjevačke svadbe, Gradišćanske svadbe ili Dalmatinskoga zaručничkog obreda. Kolo poput simbola zajedništva, u kojem se skupa diše, misli i bok uz bok se pleše. Ljubav u izvornim folklornim obredima. Večer je završena u nadi kako će se njegovati plesne koreografije Antuna Kričkovića i kako će biti još prigode za zajednički ples bivših i sadašnjih plesača. Publika je viđeno nagradila burnim pljeskom, rođendan je proslavljen i druženje je nastavljeno kod bijeloga stola.

Pred Čistom srijedom u Gornjem Četaru

Od klitov do divojačkih hiž u duhi rozmarina

Pred misedan smo nazočili prezentaciji DVD-ploče fašenskoga običaja Branje rozmarina, i onda smo domaćinom rič dali, vraćamo se na vesele dane i u četarsku Goru, a drugi dan i divojkam na pravo Branje rozmarina. Gdo u Gradišću želji doživiti pravi ugodnjak mesopusta, ta mora obavezno oputovati u ov kraj, zadušiti rozmarin, zatancati s junaki i skupa mulatovati sa stanovnici ovoga južnogradišćanskoga sela. Pred korizmom zapovidan je ovde tanac mladim i starijim, dobra volja je obavezna, dopušćena je bedarija, vika i galama. Zadnji fašenski dani su jasne poruke i zimi da konačno jur skrsne, kad u ovom kraju se čeka protuliće...

Lipa je naša krajina, to se posebno vidi s četarske Gore. Okolo-naokolo zemlje, vinogradi, puti, u miru živeći narodi, Hrvati, Nemci, Ugri u ovoj Pinčenoj dolini. Panji još sanjaju. Iako nas ne trese zima, pred klitom Tivadara Čerija dobro spade kupica žganoga. Na klupčici iz crtežov poznata figura Šrek i lovac sidu iz Keresteša s nardarskom lipoticom, i oni s nami skupa čekaju veselu povorku. Kad nam se zahlađi, nutra projdemo u vikendicu. Ugodna toplina zavlada, stol će se srušiti od svake fele jila i pila, a svezana četarska šunka pravoda vabi ljudski pogled k plafonu. Gusta škurina sidi jur na brigu, kad začujemo iz daleka prvi glas harmanije i pratećih instrumentov, pak onda i štrofe naše mile jačke: «Sirota sam ja, nimam nikogar, nimam ja oca, nimam ja mater, nimam ja nikogar». Oganj gori da mladi najdu put u malo većem blatu do Čerijovoga klita,

kade je pozdravlja aplauz, i aperitif (ki zna ta dan jur koji, po broju), a svirači se ne moru istrudjati, nek čvrsto guslaju za tancoše pod vedrim nebom. Čuda je mladih, veselje je prez granic. Prisički i šički svirači su u formi, svaka im čast, ali moramo istaknuti harmonikaša Djurija Vlašića ki je kot pravi izvor i živa jačkarna knjiga, čas za čas nove melodije začme, a prsti nek tako bižu gori-doli na harmaniji, iako tekst negda-negda i fali. Gdo bi mislio da nimalo ne zvuči stranjskom med četarskimi brigi Buličeva melodija «Kamen, krš i maslina, moja Herce-

govina», a kako kazaljke bižu najpr u vrimenu, odvud se zove i ban Jelačić na ustanak. Ovo je danas šesta pivnica, i ima još jedna, tako da se mladina polako sabere, još ostanu na jedan tanac pred vrati i nastavljaju noćnu turu u Gorici. Drugi dan oko podneva pri doljnjoj krčmi se stišču mladi junaki lipo obličeni, u bijeloj rubači s kravatom i u škrljači. Mališani iz čuvarnice su je došli pogledati i viditi pravicu ku te za par ljet, kako se svi mi ufamo, jur oni slijediti. Gane se povorka, muzički sastav je isti kot dan prlje i pri prvoj divojačkoj hiži, pri Šimonovi, se prosi dopušćenje za ulazak. Boglarki, 16-ljetnoj gimnazijalki prvi put su došli dičkaki po rozmarin, bolje rećeno po klinčac, koje i pomeće u svojoj hiži. U djelu joj mati Judit i staramajka Irma pomažu. Zatim dojde druženje, jačka jačku prati, starija generacija i Šimonovi gosti vidljivo uživaju u četarskom mulatovanju, kuša se jilo i pilo po navadi, kad prez toga nij. Letu minute, tanćeni krug pred hižom miri korake i po ulici, i šika se zbogomdati. U veselom marširanju ide dalje i jačka i mužika, kot i veseljaki do

druge štacije, Takačevim. Tamo jur rutinirane domačice primu šereg mladih «trubadurov» i ovde je pun stan gostov. Kći Evelyn s rekordnom brzinom meće gori na škrljače bijele ružice. Scenarij pred hižom je isti kot i prlje, i polako krene dalje četa do restorana Pezi. Imaju još oni brojne štacije, iza oblokov ali uprav na putu znatiželjni pogledi je sprohadjaju. «Rumeno cvatu ruže... mila, kad se ja vram, će ljubav bit ponovljena...» – nosi takte i riči četarski vitrić sve do polnoći, kad pak konačno zamuknu glazbala. Gdo u Gradišću želji doživiti pravi ugodnjak mesopusta, ta mora obavezno dojt u ov kraj, zadušiti rozmarin, zatancati s junaki i skupa mulatovati sa stanovnici ovoga južnogradišćanskoga sela. Kljetu nanovič...

Daljnji je cilj uključiti mlade

Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva u Kapošvaru 21. veljače održalo je svoju redovitu skupštinu na kojoj je birano novo predsjedništvo. Prihvaćeno je izvješće o lanjskom radu, odnosno financijsko izvješće za 2014. g., također i plan rada i plan proračuna za 2015. godinu. Za predsjednika je izabran dosadašnji predsjednik Marko Kovač, a među članovima predsjedništva bilo je malo promjene. Dodijeljena su i priznanja za istaknute članove u svezi s djelovanjem organizacije.

Novo predsjedništvo Zemaljskoga društva

Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva prije 11 godina utemeljili su kapošvarski Hrvati poradi povezivanja hrvatske narodnosti sa svojim sugrađanima u Hrvatskoj, odnosno mađarske narodnosti iz Hrvatske s njihovom matičnom domovinom. Članova ima umalo dvjesto, od toga otprilike trećina je aktivna, a preostali se katkad uključe u programe. Društvo tijekom svoga djelovanja mnogo je radilo na prekograničnom povezivanju, zaslužno je za uspostavljanje mnoštvo prekograničnih suradnja gradova, naselja, a također radi i na njegovanju hrvatskoga jezika i kulture u tome šomođskom gradu. Marko Kovač, predsjednik Zemaljskog društva, nakon kratkog programa Pjevačkoga zbora duga-most i pozdravnih riječi izvijestio je članove o prošlogodišnjem djelovanju organizacije. Bilo je kulturnih priredaba kao što je Hrvatski dan, posjet u Hrvatsku na priredbe prijateljskih društava, raznih aktivnosti vezano uz narodnosne izbore, sudjelovanja u prekograničnim projektima u Koprivnici, Čakovcu. Po staroj navadi, na skupštini se svake godine dodjeljuju priznanja osobama koje su svojim dobrovoljnim radom pridonijele programima i djelovanju Društva. Ove su godine priznanja uručena bračnom paru Arato, Mariji i Josipu, te Pavi Balatinu, koji su neumorno radili radi osnutka hrvatskoga pjevačkog zbora, te bili pri ruci predsjedniku u raznim organizacijskim poslovima. O društveno korisnom gospodarenju izvijestio je Tomo Fodor, povjereni dopredsjednik, a o financijskom izvješću za 2014. Pavo Balatinac, predsjednik nadzornog odbora. Sva su izvješća prihvaćena, jednako kao i molbe za primanje novih članova u Društvo.

Slijedilo je biranje čelnitva. Još na lanjskoj sjednici izabrano je članstvo Odbora za predlaganje kandidata: Monika Soltra, predsjednica, Marija Kolarović i Imbro Berkeš. Za obavljanje dužnosti predsjednika povjerenje je opet dobio Marko Kovač, za dopredsjednika je izabran Tomo Fodor, za glavnu tajnicu Eržika Major Horvat, te za članove predsjedništva Milkai Lajosné i Lajos Ojto. Za članove nadzornog odbora izabrani su: Pavo Balatinac (predsjednik), Josip Arato i Zoltan Šipoš. Nakon izbora predsjed-

nik i članovi predsjedništva su zahvalili na povjerenju i nastavljen je rad, okvirno je zacrtan plan proračuna za 2015. godinu. Predsjednik Marko Kovač se nada da će tekuća godina biti uspješnija glede financija, pokušat će iskoristiti sve mogućnosti natječaja kako bi se moglo ostvariti više programa i aktivnosti. Prikazan je i plan programa za 2015. g., od kojih je nekoliko već ostvareno, a to je posjet programa mohačkih bušara, skupština i bal, priređen upravo na danu skupštine. Planiran je posjet u Gudovac na proljetni sajam, te pokretanje tečaja hrvatskoga jezika i folklor. Društvo želi posredovati u povezivanju Kapošvara i Karlovca, a predviđeno je i sudjelovanje na programu mađarske narodnosti Koprivničko-križevačke županije. U kolovozu bi se priredio Festival hrvatskih kulturnih udruga i organiziralo hodočašće u Mariju Bisticu. Članovi Društva svake godine sudjeluju na Državnome hrvatskom danu, a i sami organiziraju u prosincu Dan kapošvarskih Hrvata.

Novi-bivši predsjednik Marko Kovač na pitanje kako zamišlja daljnje djelovanje Zemaljskog društva, rekao je:

– *Moj zadatak, a i svih drugih članova jest da u naše Društvo uspijemo uključiti i mlade naraštaje, ja sam već jedanaest godina predsjednik i nisam mislio da ću i dalje biti, mislim da treba predati mjesto drugima, prvenstveno mislim na mlade, međutim zasad nitko nije htio naslijediti moje predsjedničko mjesto. Drugo što bih volio jest da pojačamo znanje hrvatskoga jezika, upravo zato ćemo nastojati da organiziramo tečajeve hrvatskoga jezika i radionice folklor, možda ćemo s takvim aktivnostima uspjeti pomalo primamiti i mlade Hrvate.* – rekao je predsjednik Marko Kovač.

Nakon održane skupštine, istoga dana u Kapošvaru je održan tradicionalni bal, koji je organiziran onako samo prijateljski, naime stol je bio postavljen jelom i pićem što su sami članovi pripremili i donijeli.

beta

Dobitnici priznanja (slijeva): Pavo Balatinac, Marija Arato, Josip Arato

Mala stranica

8. ožujka - Međunarodni dan žena

Međunarodni dan žena (skraćeno Dan žena) obilježava se 8. ožujka svake godine. Toga se dana slave gospodarska, politička i društvena dostignuća pripadnica ženskoga spola. Prvi Dan žena obilježen je 28. veljače 1909. u SAD-u deklaracijom koju je donijela američka Socijalistička stranka. Između ostalih važnih povijesnih događaja, njime se obilježava i požar u njujorškoj tvornici Triangle Shirtwaist 1911. godine kada je poginulo preko 140 žena. Na zapadnome svijetu Međunarodni dan žena uglavnom je prestao obilježavati se 1930-ih, dijelom i zbog toga što ga se povezivalo s komunizmom, međutim 1960-ih su ga ponovno počele slaviti feministice. Godine 1975., koja je proglašena Međunarodnom godinom žene, Ujedinjeni narodi službeno su počeli obilježavati Međunarodni dan žena.

Književni kutak

Žena koja te voli

Ivica Smolec

Plaha je žena što čezne i voli.
Tiha su strasna, neljubljena
usta,

poljubac okom blistavim
moli.

Jutra bez nje su hladna
i pusta!

POSLALI STE NAM

Učenice prvog razreda osnovne škole budimpeštanskog HOŠIG-a sa svojom učiteljicom Anitom Rittgasser oslikale su vesele trenutke i najoriginalnije maske školskog karnevala.

«Poklade» – Vivien Vulelić

«Djevojčica na karnevalu»
– Deva Kordaš

«Klaun» – Deva Kordaš

SERDAHEL – Nonprofitno poduzeće „Mura i njezina regija“ u suradnji s mjesnom Hrvatskom samoupravom prijavili su natječaj europskog programa Europa za građane. Bude li projekt uspješan, programi bi se ostvarili partnerstvom KUD-a Goričan, preloškoga Društva Naša djeca (Hrvatska) i Hrvatske kulturne udruge Pomurje iz Slovenije. U okviru projekta ostvarili bi se razni programi vezani za ostvarivanje prava narodnosti, očuvanja običaja i jezika, u svezi s problematikom dvojezičnosti na četiri mjesta.

KANIŽA – Taj pomurski grad u zadnjih godina sve se više povezuje s hrvatskim gradovima. Nedavno su se u njemu sastali predstavnici klubova starih (oldtajmerskih) biciklista iz Koprivnice te slovenskog Beltinca i Kaniže. Na sastanku su pripremili sporazum koji će potpisati u svečanom okvirima na Danu grada Kaniže potkraj travnja. Cilj je tih klubova jednak: očuvanje povijesnih vrijednosti, prekogranično povezivanje i ostvarivanje zajedničkih projekata. Prema planovima, na Danu grada Kaniže predstaviti će se klubovi sa svojim spomenutim biciklima. To će biti još jedan korak u ostvarenju biciklističkog turizma na tom području.

LETINJA – Na poziv letinjskoga gradonačelnika Silarda Farkaša, čelništvo grada Preloga gostovalo je u tome pomurskom gradu. Prigodom posjeta razgovarali su o planovima i tijekom ostvarivanja ulaganja. Predstavnici grada Letinje izrazili su zanimanje za projekt kompostane u Prelogu, i za sastanak s gospodarstvenicima s preloškog područja. Također, dogovorena je i daljnja suradnja u prijavi projekata u sklopu programa „Europa za građane“ poradi promicanja djelatnoga europskoga građanstva, te budućim raspisima programa teritorijalne suradnje zemalja članica Europske unije.

LETINJA – U organizaciji Prosvjetnog središta Luč i Hrvatske samouprave grada Letinje, u okviru Proljetnog festivala „Visibaba“, 14. veljače u 19 sati u narečenome središtu (Szaparyjski dvorac) gostovat će pečuško Hrvatsko kazalište s predstavom igrokaza Antuna Karagića „Svijest“.

Film kao komunikacijsko sredstvo među djecom

Pošto su prošloga ljeta pomurska djeca sudjelovala u Međunarodnoj filmskoj radionici u Ivanovcu, ispostavilo se da djeca s filmom lako prebrode jezične prepreke, a najlakše se uče i jezici. Brzo su to shvatili i suradnici radionice i jedva čekali novu priliku da se nastavi međusobno druženje. Zahvaljujući projektu Hrvatskog savjeta za podršku nadarenim osobama, filmske radionice se nastavljaju, ovaj put na lijevoj obali Mure u okviru projekta „Mostovi za nadarene“. Prva radionica održana je 16. veljače, tada su sudjelovala keresturska i ivanovečka djeca, a sljedeća će radionica biti 10. ožujka, također isto u Keresturu, te 19. ožujka u Serdahelu u okvirima Tjedna hrvatskoga jezika.

Radovan Petković pokazuje malu kameru kojom se može snimati i u vodi i u zraku u pokretu.

Na kerestursku filmsku radionicu stigli su predstavnici Filmske družine ivanovečke Osnovne škole, ravnateljica Palmira Novak i tajnica Slavica Petković, voditelji radionice Nataša Kralj i Radovan Petković, Željko Medved, predsjednik Hrvatskog saveza pedagoga tehničke kulture, i djeca članovi ivanovečke filmske radionice. Anica Kovač, ravnateljica keresturske škole, pozdravila je sudionike radionice, goste iz Hrvatske te domaćine, učenike i roditelje i zatim se krenulo u čarobni svijet filma. Pomurski su se učenici upoznali s djelovanjem ivanovečke fotoradionice i njihovim djelima, od kratkih igranih filmova do dokumentarnih, koji govore većinom o djeci, životu u školi i u svome selu, o prijateljstvu, ljubavi. Voditelji radionice preko filmova „Oš se kladit“ o ljubavnim nezgodama, „Djeco, Ivica se zove“ (dobio je i vrijednu nagradu) o nadarenom dječaku, „Moja baka Ana“, koja i danas izrađuje sir na tradicionalan način. nastojali su animirati umjetnič-

ko gledanje filma i razmišljanje o temi. Naravno, najzanimljiviji film je „Letači međimorskog neba“, u čijem su snimanju sudjelovala i keresturska i serdahelska djeca, a spot o samoj ljetnoj radionici oživio je sjećanje na veselo druženje tijekom tje- dan dana.

Film je medij koji djeca vole, om može dočarati sve što god djeca žele te pruža svakom djetetu mogućnost da se dokaže, i onima koji možda nisu odličaši, ali u izradbi filma su kreativni. Jednako tako za film je dovoljna i najobičnija kamera. Da bi se snimio film, zapravo dostatan je i telefon s kamerom, međutim ako se želi ozbiljnije pozabaviti tom umjetnošću, treba mnogo toga naučiti, pokrete kamere, što je plan, rakurs itd., a to je velik izazov za djecu, kazala je nastavnica hrvatskoga jezika Nataša Kralj.

Prva radionica imala je namjeru da se potakne dječje stvaralaštvo i u Pomurju, a sljedeći će korak biti upoznavanje s kamerom i snimanje. Cilj je radionice razvitak i jačanje filmskog i videostvaralaštva učenika osnovnih škola na obje strane granice, a uz filmske aktivnosti svakako i njegovanje hrvatskoga jezika, razvijanje prijateljstva uz korisne i zanimljive sadržaje. Nastavak slijedi 10., odnosno 19. ožujka.

beta

Sudionici, djeca s obje strane granice

HRVATSKI NEFORMALNI POSLOVNI KLUB

Na poticaj generalne konzulice Vesne Haluga, 9. veljače na Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu okupili su se poslovni ljudi hrvatskog podrijetla iz regije kako bi razmotrili mogućnosti suradnje u nastupajućem razdoblju. Nakon plodonosnih razgovora osnovan je Neformalni poslovni klub. Pozivu generalne konzulice odazvalo se dvanaest poduzetnika, a kako saznajemo, očekuje se kako će se njima priključiti i drugi.

Kako kaže generalna konzulica Haluga, okupili smo se radi toga da unaprijedimo gospodarske odnose između Republike Hrvatske i Mađarske. Utemeljenjem Neformalnoga poslovnog kluba, što će ga činiti ponajprije poslovni ljudi koji su podrijetlom Hrvati, a sukladno daljnjim aktivnostima i potrebama, dodatno bi se uključivali i mađarski poduzetnici koji imaju interesa poslovati s Republikom Hrvatskom. Svi nazočni iznimno su pozitivno prihvatili inicijativu, zahvalili su generalnoj konzulici na pozivu i istaknuli kako je to prvi put u dvadeset godina da se pokušava okupiti poduzetnike Hrvate.

Ti poduzetnici dolaze iz različitih grana gospodarstva – od poljoprivrede, građevine, trgovine, sve do modernih tehnologija, a mnogi od njih spadaju u red najuspješnijih poduzetnika u Baranji i Mađarskoj.

Za predsjednika Kluba izabran je Marko Györfvári koji ima veliko iskustvo na prekograničnim projektima.

Generalna konzulica Haluga prezentirala je i mogućnosti predstojećeg IPA programa na kojemu će moći sudjelovati i mali i srednji poduzetnici te smatra kako je sada pravo vrijeme za uspostavu kontakata s poduzetnicima iz Republike Hrvatske kako bi se dogovorilo i sudjelovanje na projektima.

Branka Pavić Blažetin

Darovane slikovnice i knjige pečuškome Hrvatskom vrtiću

U radnom posjetu Pečuškome sveučilištu, Obrazovnom centru «Miroslav Krleža» i Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu, 25. i 26. veljače 2015. boravio je prorektor Sveučilišta Sjever Vladimir Šimović i Ana Globočnik Žunac, pomoćnica prorektora za znanstveni rad, umjetničku djelatnost i međunarodnu suradnju.

Nakon predstavljanja hrvatskih pograničnih visokih škola, učilišta i sveučilišta, u studenome 2014. godine, impresionirani Obrazovnim centrom «Miroslav Krleža» u Pečuhu, ali i dirnuti nedostatkom literature na hrvatskom jeziku, Sveučilište Sjever tijekom prosinca 2014. provelo je akciju sakupljanja slikovnica i knjiga za pečuški Hrvatski dječji vrtić koje su 25. veljače i uručili ravnatelju Obrazovnog centra «Miroslav Krleža» Gaboru Györfváriju i voditeljici vrtića Anki Bunjevac. Prorektor je obišao školu te je dogovoreno da sljedeća dar bude stručna literatura za odgajatelje iz vrtića i učitelje nižih razreda na hrvatskom jeziku. Također je dogovoreno da se spomenuti Obrazovni centar uključi u neki od budućih projekata.

Fašinjak bizonjskih penzionistov

Mesopustu su u Gradišću zbogomdali minuli tajedan ne samo mladi nego i zrelije generacije širom Gradišća. Ljetos, po treći put, su skupadošli zadnjega utorka ovoga fašinjka i bizonjski penzionisti na poziv mjesnoga Kluba umirovljenikov. Za mužiku su bili odgovorni starogradski i kemljanski tamburaši pod imenom Trzalica, i kako se vidi i na fotografiji, ku je nam poslao Balaž Martinšić, svi nazočni, kih trideset ljudi, su se dobro čutili uz druženje i malo veselja. Nastavak ove lipe tradicije slijedi pravoda kljetu...

Program Hrvatskog kazališta za ožujak

14. ožujka 2015. g., u 19 sati, Antun Karagić: Svijest – pučki igrokaz, Letinja

19. ožujka 2015. g., u 13 sati, Tanja Bertok-Zupković: Mala pčelica Maja – lutkarska igra, Serdahel

21. ožujka 2015. g., u 19.30 sati, Dobar, Loš, Zao i Krakati – vestern-parodija, u izvedbi umjetnika Pečuškog baleta, Zagreb

24. ožujka 2015. g., u 12 sati, Tatjana Bertok-Zupković: Mala pčelica Maja – lutkarska igra, Bošnjaci (Hrvatska)

26. ožujka 2015. g., u 11.30 sati, Tatjana Bertok-Zupković: Mala pčelica Maja – lutkarska igra, Surdukinj

27. ožujka 2015. g., u 11 sati, Tatjana Bertok-Zupković: Mala pčelica Maja – lutkarska igra, Dušnok.

SEMELJ – U organizaciji Hrvatske i Seoske samouprave, u tamošnjem domu kulture 13. ožujka upriličuje se proglašenje rezultata ovogodišnjeg natjecanja vinogradara. Program počinje u 18 sati, a za dobro raspoloženje brinut će se orkestar KUD-a Ladislava Matuška iz Kuginja. Uzorke vina treba predati do 9. ožujka, ocjenjivanje će biti 10. ožujka. Uza semeljske vinogradare organizatori očekuju i natjecatelje iz Šaroša, Egraga, Salante i Kuginja.

KERESTUR – U Osnovnoj školi Nikole Zrinskog 26. veljače upriličen je otvoreni dan za buduće prvšaše kako bi se upoznali sa školom koju će najvjerojatnije pohađati. Ta keresturska ustanova svake godine priređuje takav dan za djecu i roditelje, koji svoju djecu žele upisati u tu školu s namjerom da vide na koji se način radi, kakve su obveze djece, kakve mogućnosti imaju učenici ako se upišu u ustanovu.

SENTIVAN – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 14. veljače priređeno je već tradicionalno Veliko bunjevačko prelo, koje je održano u mjesnom domu kulture. Na Prelu je nastupio pečuški KUD «Tanac», a uza sudjelovanje obiteljskog tamburaškog orkestra Szilárda Vörösa goste je zabavljao bajski Orkestar «Čabar».

BARČA, VIROVITICA – Viroexpo odlična je prigoda za brojne sastanke s gospodarstvenicima iz Hrvatske, ali i drugih zemalja. Tako je gradonačelnik Ivica Kirin u Pejačevićevoj palači primio predstavnike tvrtke Rail cargo Hungaria i Rail cargo logistics koji su zainteresirani za ponovno povezivanje željeznicom Virovitice i Barče, odnosno Hrvatske i Mađarske. Predstavnici iz Mađarske obavili su već nekoliko razgovora sa zainteresiranim gospodarstvenicima iz Mađarske i Hrvatske koji su zanimaju za ovaj projekt. Mađarska se vlada zalaže za to da se što više prometa prevozi željeznicom iz gospodarskih, ali i ekoloških razloga – prenijeli su razmišljanja iz susjedne prijateljske zemlje. Gradonačelnik Ivica Kirin zahvalio je gostima što, jednako kao i Virovitica, ulažu napore da se ova pruga obnovi jer će to razviti ponajprije gospodarstvo na ovim prostorima. Zaključeno je da se što prije traži sastanak s mađarskim ministrom prometa kako bi se pokrenuo ovaj projekt. Međudobno Hrvatska što prije treba ispuniti šengenske uvjete te pokrenuti projekt privatizacije Hrvatskih željeznica, zaključak je mađarske strane. (www.virovitica.hr)

PRISIKA – Muzej (Zbirka) sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj 8. ožujka priređuje skupni križni put Hrvata grada Kisege na tamošnju kalvariju. Križni put počinje u 15 sati. Prigodnu molitvu predvodit će velečasni Ante Kolić. Bude li vrijeme loše, molit će se u kiseškoj crkvi „Srce Isusovo“. Zatim će, s početkom u 17 sati, biti i sveta misa na hrvatskom jeziku u kiseškoj crkvi sv. Mirka.

VRŠENDA – U organizaciji Hrvatske samouprave, u povodu Dana žena, 6. ožujka, u tamošnjem domu kulture priređuje se proslava. Istoga dana ondje godišnju skupštinu, s početkom u 15 sati, ima Vjerska i kulturna udruga šokačkih Hrvata sela Vršende. Na dnevnom je redu više točaka: biranje novoga vodstva (predsjedništva), izmjene statuta Udruge, financijsko izvješće i izvješće o radu u 2014. godini, plan rada i financija za 2015. godinu. Nakon spomenute skupštine slijedi proslava Dana žena uz Orkestar Orašje, i veselje.

BEČ – Hrvatski centar i HKD NAPREDAK Austrija pozvali su na »Razgovor u Centru« 4. marcijuša, u srijedu, u Beču (Schwindgasse 14). Gost je bio Čaba Horvath, ravnatelj Izdavačke kuće „Croatica“ u Budimpešti. U toj svojoj funkciji odgovoran je za izdavanje niz hrvatskih knjig, uza to i hrvatskih udžbenikov u Ugarskoj, a takaj i školskih knjig svih nacionalnih manjin u ovoj državi. Pred Božićem „Croatica“ je izdala »Stari i Novi Teštamenat« dr. Štefana Geošića u pet sveskov na gradišćansko-hrvatskom jeziku. Razgovor u Centru je vodio Petar Tyran, glavni i odgovorni urednik Hrvatskih novin u Austriji.

ŠIKLOŠ – Učenici i nastavnici šikloške Osnovne škole «Dorottya Kanizsai» koji uče hrvatski jezik, posredstvom tamošnje Hrvatske samouprave posjetili su Mohač za vrijeme ovogodišnjega Bušarskog ophoda kako bi uživo upoznali običaj mohačkih Hrvata, koji se nalazi na UNESCO-ovoj listi nematerijalne kulturne baštine.

Petrovski korizmeni križi

Korizmeno vrime ljetos je doprimilo za Petrovo Selo i Hrvatske Šice vidljive novosti. Po riči Tamása Várhelyija, dušobrižnika šest sel u Pinčenoj dolini, od prošloga petka su u Petrovom Selu pokriveni četiri seoski križi i u šičkom crikvenom vrtu takaj. Naš farnik je lani ovu peldu vidio u Austriji, kako susjedi pokrivaju križe za vrime posta, s tim pak kanu veću pažnju obrniti vjernikov, kako je ovo vrime pokore, a ujedno i odricanja, molitve, položenja obećanj i ponudov Bogu. Tako je u Petrovom Selu pokrtn križ u cintiru, Amerikanski križ u dolnjem kraju sela, Žimičev križ malo odaljeno pri ulazu sela i križ na Erdőházi. Prlje je bila velika oltarska slika pokrta u cijelom postu, a sad i na seoski ulica, kraj ceste nas upozoravaju shranjeni sakralni spomeniki na četrdesetdnevno pokajanje. Iako ljetos samo u Petrovom Selu i u Hrvatski Šica se daju spomenuti na ov način pohodnikom na udarno vrime Crikve, kletu se planiraju svi križi pokriti i u ostali seli Pinčene doline. Farska općina Petrovoga Sela, slično prethodnim ljetam, i sad u postu poziva sve vjernike na seriju korizmenih predavanj svaku nedilju za večernicom.

Tiho

